



Memòria

1. Introducció

El joc d'apostes (o joc d'atzar) és aquell que implica arriscar de manera irreversible una cosa de valor en el resultat d'un esdeveniment on la probabilitat de guanyar o perdre és determinada per l'atzar (*Shaffer & Korn, 2002*).

Els jocs d'atzar són una activitat legítima en molts països i molta gent hi juga sense patir conseqüències negatives. No obstant això, hi ha algunes persones que experimenten danys significatius com a resultat dels jocs d'apostes, sent el trastorn per joc d'apostes l'espectre més sever entre els possibles danys relacionats amb el joc (*GREO, 2017*). Aquests danys relacionats amb els jocs d'apostes no només els pateix l'individu que juga sinó que també afecten a la seva família, el seu entorn proper i la seva comunitat, així com al conjunt de la societat.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) a la Classificació internacional de malalties (CIM-11) descriu el trastorn per joc d'apostes com un patró de comportament persistent o recurrent de joc d'apostes, que pot ser en línia o no, i es defineixen 3 manifestacions clíniques:

- Deteriorament en el control sobre el joc d'apostes (per exemple, respecte a l'inici, freqüència, intensitat, durada, finalització, context).
- Increment en la prioritat donada al joc d'apostes anteposant-lo a altres interessos i activitats de la vida diària.
- Continuació o increment del joc d'apostes malgrat tenir conseqüències negatives.

El patró de comportament és prou greu com per donar lloc a un deteriorament significatiu a nivell personal, familiar, social, educatiu, ocupacional o en altres àrees importants del funcionament. El patró de comportament pot ser continu o episòdic i recurrent, i generalment és evident durant un període d'almenys 12 mesos perquè el diagnòstic s'assigni, encara que la durada requerida es pot escurçar si es compleixen tots els requisits diagnòstics i els símptomes són greus (*WHO, 2018*).

El trastorn per joc d'apostes (*Gambling disorder* en anglès) és reconegut oficialment com a trastorn de salut mental des de l'any 1980, quan la Societat Americana de Psiquiatria (APA) el va incloure per primera vegada a la tercera versió del Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals (DSM-III), incloent-lo aleshores amb el nom de joc patològic. L'OMS va fer el mateix al 1990, incorporant-lo com a joc patològic en la versió 10 de la Classificació internacional de malalties (CIM-10). En aquells moments, tant l'APA com la OMS van classificar el joc patològic com a trastorn de control d'impulsos. Actualment, però, les versions més recents d'ambdós manuals (DSM-V i CIM-11) han fet canvis tant pel que fa a la nomenclatura, anomenant-lo ara trastorn per joc d'apostes, així com en la manera de classificar el trastorn, considerant-lo actualment com a trastorn degut a comportaments addictius o addicció comportamental (*APA, 2014; WHO, 2018*).

Aquests canvis en la nomenclatura i la classificació del trastorn es deuen a què el trastorn per joc d'apostes comparteix més similituds amb els trastorns per ús de substàncies que amb els



trastorns de control d'impulsos o trastorns obsessius compulsius, compartint criteris de diagnòstic com la tolerància (necessitat d'apostar més per aconseguir l'efecte desitjat) i el síndrome d'abstinència (mostrar-se irritable quan s'intenta deixar d'apostar de manera immediata) (*Potenza et al., 2019*).

Existeixen diferents instruments d'avaluació del trastorn per joc d'apostes que es basen en els criteris del DSM. Aquests instruments també permeten classificar els jugadors que presenten un joc problemàtic, que serien aquells individus que compleixen alguns criteris però no els suficients per fer el diagnòstic, sent un comportament que afecta negativament la feina, l'escola, la salut mental i física, l'economia i/o les relacions socials, sense arribar a ser un trastorn associat a un comportament addictiu, persistent i recurrent (*Sancho O, Clotas C, Bartoli M, 2020*).

Fa relativament poc temps que el trastorn per joc d'apostes i els danys relacionats amb el joc s'han identificat com un problema de salut pública. La perspectiva de salut pública ha permès entendre els danys relacionats amb el joc més enllà de les conseqüències negatives associades als jugadors classificats com a problemàtics o amb trastorn. Wardle et al. defineixen aquests danys com "els impactes negatius adversos del joc en la salut i benestar de les persones, les famílies, les comunitats i la societat. Aquests danys són diversos, afecten els recursos, les relacions i la salut i poden reflectir una interacció entre els processos individuals, familiars i comunitaris. Els efectes nocius del joc poden ser de curta durada, però poden persistir tenint conseqüències a llarg termini i duradores que poden agreujar les desigualtats existents" (*Wardle et al., 2018*).

Els primers estudis que han quantificat la càrrega de danys associada als jocs d'atzar a Austràlia i a Nova Zelanda mostren que aquesta és superior a l'atribuïda a l'abús de substàncies i altres malalties cròniques comunes, i similar a l'atribuïda al trastorn depressiu major o a l'abús i dependència de l'alcohol (*Browne et al., 2016, 2017*). En el cas dels jocs d'atzar, la càrrega de danys es deu principalment als impactes financers, els danys en les relacions personals i els danys en la salut física i mental, així com els impactes adversos en el treball i els estudis. Aquesta càrrega recau de manera desproporcionada en els sectors de la població més desfavorida i contribueix a les desigualtats sanitàries i socials.

Per tot això, en els darrers anys l'OMS ha reconegut la importància del trastorn per joc d'apostes i els danys relacionats amb el joc d'apostes i ha instat als països membres a incloure-ho en les seves agendes. Així doncs, ara és un moment decisiu per treballar el joc d'apostes com un problema de salut global, tant a nivell internacional com nacional (*Abbott, 2020*).

Els factors de risc que es relacionen amb el joc problemàtic i amb majors danys relacionats, són tant individuals, com estructurals i ambientals. D'entre els factors individuals, el gènere, l'edat, el nivell socioeconòmic i certs factors biològics i psicològics, com certs trastorns mentals o trastorns per abús o dependència de substàncies, són els més relacionats amb un major risc de desenvolupar un joc problemàtic i/o trastorn per joc d'apostes. Tot i això, els estudis sobre els danys relacionats amb el joc d'apostes mostren que hi ha certs col·lectius que, malgrat solen jugar menys, les persones que ho fan pateixen més danys. En aquest sentit, els adolescents i joves, les dones, les persones amb menys ingressos i les persones immigrants responen a aquesta paradoxa, pel que és necessari posar especial atenció en aquests col·lectius (*Carran, 2018; Potenza et al., 2019; van der Maas, 2016; Wardle et al., 2019*).



En el cas d'Espanya, segons les dades aportades per l'Estratègia nacional sobre addicions 2017-24 elaborada pel Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad, el perfil de persones que sofreixen un trastorn del joc a Espanya són majoritàriament homes (69,6%) i els grups d'edat més afectats són els de 25-34 anys i els de 55-64 anys. Molts d'ells són persones laboralment actives (tot i que a mesura que incrementa el nivell de patologia, augmenta l'atur), amb uns ingressos mensuals entre 601-1.500 €. D'entre les persones que sofreixen un trastorn del joc, la mitjana d'edat d'inici en el joc es troba als 19 anys, amb les màquines de joc com a instrument d'iniciació i principal font de problemes amb el joc. Així mateix, un 44,8% de les persones que presenten patologia relacionada amb el joc reconeix haver jugat abans dels 18 anys (*Ministerio de Sanidad, 2017*).

Respecte els factors estructurals i ambientals que es relacionen amb el joc problemàtic i amb majors danys relacionats, un dels més rellevants és el fet de residir en un barri de nivell socioeconòmic desafavorit (*Wardle et al., 2014*). Així mateix, la disponibilitat (l'oferta de jocs) i l'accessibilitat (facilitat amb la qual es pot dur a terme) al joc també són dos factors importants, i és que una major disponibilitat i major accessibilitat al joc es relacionen amb una major prevalença de joc problemàtic i major probabilitat de sofrir danys relacionats amb el joc (*St. Pierre et al., 2014*). A més a més, alguns estudis assenyalen que sovint en els barris amb nivell socioeconòmic més desafavorit hi ha major concentració de llocs i punts de joc, sent la proximitat residencial als establiments de joc un altre factor associat al joc problemàtic (*Abbott, 2017; Wardle et al., 2014*).

Així mateix, i tal com constata l'Agència de Salut Pública de Catalunya, el fet que el joc legal sigui cada cop més accessible ha comportat un augment dels problemes relacionats amb els jocs d'atzar. Com més gent juga, més grans són els riscos que els individus vulnerables desenvolupin problemes relacionats amb el joc (<http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/j/jocpatologic/factors-de-risc/>).

Segons la 2a edició de l'informe de l'Observatorio Español de las Drogas y las Adicciones (OEDA, 2019), el joc amb diners està àmpliament estès en la nostra societat. Segons les xifres del 2017, un 60,2% de la població espanyola d'entre 15 i 64 anys va jugar a jocs amb diners durant aquell any, ja fos presencial (59,5%), online (3,5%) o ambdós (60,2%). Segons aquest informe, un 2% de la població espanyola de 15 a 64 anys realitzaria un possible joc problemàtic i un 0,5% un possible trastorn del joc. Mentre que pel que fa als adolescents, malgrat la participació en jocs d'atzar no és legal fins als 18 anys, un 4,7% de joves estudiants de 14 a 18 anys (7,6% en nois i 2% en noies) presentarien un possible joc problemàtic.

Malgrat el joc d'apostes per internet està augmentant cada any, a dia d'avui a Catalunya el joc presencial amb diners està molt més estès que el joc en línia. Segons les dades aportades, l'any 2017 un 57,7% de la població catalana de 15 a 64 anys va jugar presencialment amb diners respecte el 2,5% que ho va fer per internet. El joc presencial va ser majoritàriament a través de jocs de loteria convencional, però també en locals de joc (bingo, casinos, sales de joc, etc.). Les xifres augmenten respecte les de l'any 2015 (27,2%). En el cas de la població d'estudiants adolescents entre 14 i 18 anys, també es veu un joc presencial superior al realitzat per internet (20,8% vs. 9,5%) (*Agència de Salut Pública de Catalunya, 2020; Departament de Salut, 2019*).



El plantejament de salut pública implica que les recomanacions s'orientin a la millora de la salut de la població, a partir de la intervenció de diferents agents, i utilitzant eines apropiades per a la protecció i promoció de la salut i la prevenció de la malaltia i dels seus riscos.

La ciutat de Sant Adrià de Besòs s'enfronta al repte de prevenir i tractar aquest tipus d'addicció. Per aquest motiu, l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs explora diferents vies per tal de fer front a les addiccions al joc, donat el seu impacte negatiu per la salut de la població, especialment entre els col·lectius de persones joves.

En primer lloc, el Ple de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs va aprovar, en sessió ordinària de data 25 de febrer de 2019, una moció amb el contingut següent:

- 1. Establir una moratòria per a la creació de noves cases de joc i apostes esportives.*
- 2. Mostrar el rebuig del ple de Sant Adrià de Besòs vers la proliferació de les cases d'apostes, casinos online, macrocomplexos com Barcelona World i altres models de negoci similar.*
- 3. Realitzar un programa de conscienciació per a joves en edat escolar on s'expliquin els riscos del joc i es consideri la ludopatia com una malaltia.*
- 4. Instar al govern de l'estat espanyol a regular la publicitat del joc online de la mateixa forma en que es tracten altres substàncies addictives com el tabac o les begudes alcohòliques.*
- 5. Instar al govern de l'estat espanyol a augmentar la tributació de les cases de joc online.*
- 6. Fer difusió dels següents acords al següent exemplar del Viure local així com a les AFAs i AAVV locals."*

En segon lloc, l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs va aprovar, mitjançant Decret de l'alcaldesa de data 26 de maig de 2021, la resolució següent:

"1. La suspensió, amb la finalitat d'estudiar la reforma del planejament urbanístic, de l'atorgament i tramitació de llicències i comunicacions prèvies d'edificació, reforma, rehabilitació o enderrocament de construccions que tenen a veure amb la implantació d'instal·lacions de noves activitats relacionades amb el joc i les apostes, de llicències de canvi d'ús dels edificis i instal·lacions quan les instal·lacions de noves activitats relacionades amb el joc i les apostes s'estableixin en una edificació preexistent destinada a uns usos diferents, de qualsevol procediment d'intervenció d'activitat d'instal·lacions de noves activitats relacionades amb el joc i les apostes inclòs el de comunicació prèvia, i d'altres autoritzacions municipals connexes establertes per la legislació sectorial; a fi d'assolir uns objectius urbanístics concrets, explicitats i justificats en la documentació de l'expedient.

La referència a jocs i apostes inclou totes aquelles activitats compreses en el Decret 240/2004, de 30 de març, d'aprovació del catàleg de jocs i apostes autoritzats a Catalunya i dels criteris aplicables a la seva planificació.

- 2. La suspensió fa referència a tot el terme municipal.*
- 3. Aquesta suspensió de llicències es publicarà al BOP.*
- 4. Els efectes de la suspensió de llicències duraran un any a partir de la darrera publicació."*

Aquesta resolució es va publicar en el Butlletí Oficial de la Província de Barcelona de data 9 de juny de 2021.

L'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, a l'hora d'explorar diferents vies per tal de fer front a les addiccions al joc, pren com a referència les actuacions que està duent a terme l'Ajuntament de Barcelona, amb la voluntat d'establir polítiques conjuntes de salut pública en coherència dins l'àmbit metropolità, actuant amb la màxima sinergia i eficiència.



Així doncs, es posa de manifest que l'Ajuntament de Barcelona, en el Plenari del Consell Municipal de data 25 de novembre de 2019, va presentar la Mesura de Govern "Pla per la prevenció de l'addicció al joc 2019-2023. Amb la salut no s'hi juga" (veure annex 1). Es tracta d'un pla integral per fer front als danys associats al joc d'apostes, tenint en compte l'impacte negatiu i les conseqüències socials que tenen en la població, i molt especialment vetllant per la salut de les persones més joves de la ciutat. Les diferents actuacions proposades es desenvoluparan al llarg dels propers tres anys, fins al 2023.

Aquest pla integral es basa en un plantejament de salut pública, i que, per tant, implica que les recomanacions s'orientin a la millora de la salut de la població, a partir de la intervenció de diferents agents, i utilitzant eines apropiades per a la protecció i promoció de la salut i la prevenció dels danys relacionats amb el joc d'atzar. Així mateix, tal com indica l'Informe de recomanacions per abordar el joc patològic a la ciutat de Barcelona de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) (*Clotas C, Bartrolí M, Pasarín M. Informe de recomanacions per abordar el joc patològic a la ciutat de Barcelona. Agència Salut Pública de Barcelona: Barcelona 2019*), aquest pla inclou intervencions i accions preventives a nivell ambiental, universal, selectiva i indicada, i també accions per augmentar el coneixement d'aquesta problemàtica a la ciutat.

Entre les mesures per combatre els danys relacionats amb el joc d'apostes, l'Agència de Salut Pública de Barcelona destaca, en el seu informe, les mesures de prevenció dirigides a impulsar canvis en la legislació vigent per tal de limitar el nombre d'establiments i locals de joc, així com regular i limitar l'accessibilitat dels locals de joc (*Clotas C, Bartrolí M, Pasarín M, 2019*).

En aquest sentit, es considera provat amb un alt nivell d'evidència l'efectivitat de mesures de prevenció del joc problemàtic i/o trastorn del joc vinculades a la protecció dels entorns físics, socials i econòmics (*Williams RJ, West BL, 2012*). Seguint aquesta línia, en les darreres normatives relatives a jocs i apostes, la Generalitat ha incorporat mesures per vetllar pels drets dels col·lectius més vulnerables, com ara els infants i els adolescents i les persones que tenen alguna patologia relacionada amb el joc.

En conclusió, el present Pla especial urbanístic s'impulsa com a instrument per a materialitzar l'estratègia de prevenció ambiental recollida tant a la moció del Ple com a la moratòria de l'alcaldeessa, als col·lectius més vulnerables, en virtut de les competències urbanístiques per a la regulació dels usos del sòl atorgades pel Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme (en endavant, TRLU).

En aquest document, es busca l'equilibri necessari entre el desenvolupament de les activitats destinades a jocs d'atzar i prevenir els efectes que puguin produir aquestes activitats a l'ordre públic, a la salut pública i dels consumidors, a la seguretat pública o a la protecció del medi ambient en el lloc concret on es localitza l'activitat.

2. Objectius

La ciutat de Sant Adrià de Besòs, conjuntament i d'igual manera que la ciutat de Barcelona, vol ser un referent en la prevenció del trastorn del joc i els danys relacionats amb el joc d'apostes davant les evidències de l'impacte del joc en la salut de la població i especialment en la salut mental, tal



com descriu la Mesura de Govern “Pla per la prevenció de l’addicció al joc 2019-2023. Amb la salut no s’hi juga” (veure annex 1).

Aquesta mesura proposa una sèrie d’accions per fer front al trastorn del joc d’apostes així com als danys relacionats amb el joc, entre les que destaca limitar i ordenar els establiments on es realitzen apostes a la ciutat, amb l’objectiu d’aconseguir el decreixement natural dels establiments actuals.

Així mateix, es contempla la realització d’estratègies de prevenció universal en el camp educatiu per millorar les competències d’infants i adolescents en l’ús del joc o generar sistemes d’informació propis per l’anàlisi dels impactes en la salut, amb l’objectiu de tenir més i millor coneixement pel que fa al joc d’apostes i els seus danys.

El present Pla especial urbanístic s’emmarca, doncs, dins de les accions proposades tant a la moció del Ple com a la moratòria de l’alcaldessa, dirigides a modificar l’entorn físic, social i econòmic per la prevenció dels danys associats al joc, mitjançant l’establiment de mesures que limitin i controlin el nou establiment de cases d’apostes presencials.

L’objecte del Pla especial urbanístic és regular la intensitat dels usos del sòl i les condicions urbanístiques per a la implantació d’establiments de concurrència pública destinats a salons de joc, bingos i casinos de joc a la ciutat de Sant Adrià de Besòs, per tal d’establir una regulació coherent a tot el municipi i ajustada a les directrius vigents en matèria de salut; d’acord amb els objectius de la Mesura de Govern.

En aquest sentit, l’objectiu principal del Pla especial urbanístic és minimitzar l’accessibilitat per part dels col·lectius vulnerables als establiments destinats als jocs d’atzar, a fi de reduir els riscos d’addicció i els danys associats.

La regulació que es proposa es justifica en una anàlisi de la necessitat i la proporcionalitat de la mesura, amb la voluntat d’obtenir un correcte equilibri entre el joc com a activitat d’oci i entreteniment i la necessària protecció de consumidors (jugadors o no) enfront el risc derivat d’aquesta activitat.

En concret, aquest Pla especial urbanístic proposa la regulació de les condicions d’implantació dels establiments destinats a activitats de salons de joc, sales de bingo i casinos de joc, incloses en el grup d’epígrafs “2.4. Activitats de joc i atraccions” de l’Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona.

3. Àmbit

L’àmbit d’actuació d’aquest Pla especial urbanístic és la totalitat del municipi de Sant Adrià de Besòs.

4. Iniciativa

La iniciativa i promoció d’aquest Pla especial urbanístic és municipal, impulsada des del Servei de Territori de l’Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.



5. Contingut documental

Aquest Pla especial urbanístic conté les determinacions pròpies de la seva naturalesa i finalitat, degudament justificades i desenvolupades, d'acord amb el que preveu l'article 69.1 del TRLU. Tal com estableix l'article 94.1 del Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme (en endavant, RLU), els plans especials urbanístics estan integrats per la documentació escrita i gràfica adequada a llur naturalesa i finalitat. En qualsevol cas, hauran de contenir una memòria descriptiva i justificativa de la necessitat o conveniència del pla i de l'ordenació que aquest preveu i els plànols d'informació i d'ordenació que corresponguin. Així doncs, aquest Pla especial urbanístic s'estructura en els apartats següents:

- Memòria
- Normativa
- Documentació gràfica
- Avaluació econòmica i pla d'etapes
- Informe mediambiental
- Estudi de mobilitat
- Participació ciutadana
- Annexos

6. Marc legal

6.1. La Directiva de serveis i el planejament urbanístic

El considerant novè de la Directiva 2006/123/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2006, relativa als serveis en el mercat interior estableix que aquesta només s'aplica als requisits que afecten l'accés a una activitat o al seu exercici, excloent la seva aplicació a normes que no regulen específicament l'activitat del servei però que han d'ésser respectades pels prestadors en l'exercici de la seva activitat econòmica de la mateixa forma que els particulars en la seva activitat privada.

Concretament, s'especifica que no s'aplica a requisits com ara les normes de trànsit rodat, les normes relatives a l'ordenació del territori, urbanisme o ordenació rural, les normes de la construcció ni a les sancions administratives imposades per no complir les esmentades normes.

Aquesta referència a l'exclusió de l'aplicació de la Directiva a les normes d'ordenació del territori i l'urbanisme resulta absolutament lògica si es té en compte que no es tracta de normes l'objecte de les quals sigui regular les condicions o especificacions per exercir una determinada activitat. El planejament pot incidir sobre aquestes activitats en tant que s'adreça a ordenar l'ocupació del sòl de conformitat amb els interessos generals i garantint, a través d'una utilització racional del territori i del medi ambient, un desenvolupament urbanístic sostenible. Els usos del sòl es delimiten conjuminant objectius múltiples, com la finalitat d'assolir el progrés econòmic, el desenvolupament sostenible i equilibrat del territori, el respecte al medi ambient -amb totes les vessants que presenta-, la superació dels desequilibris zonals, la necessitat d'assolir la cohesió social, etc. Així, existeix, sens dubte, una distinció clarament rellevant entre la regulació d'una activitat en sentit estricte, des de la vessant del seu funcionament, la seva autorització administrativa i els requisits



específics per al seu exercici; i la seva regulació a través del planejament urbanístic, el qual l'aborda des de la perspectiva de l'anàlisi i regulació de l'ús concret del sòl per permetre o condicionar la seva implantació. Aquesta distinció ha estat perfectament apreciada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en diferents sentències relatives a plans especials d'usos recreatius i de restauració en el barri de Gràcia de Sabadell" o les sentències de 16 de juliol de 2014 i 5 de novembre de 2014 referents al "Pla especial d'establiments de concurrència pública, hostaleria i d'altres serveis del districte de Ciutat Vella, de Barcelona". En aquest mateix sentit, s'ha pronunciat el TSJC en sentències dictades contra el Pla especial urbanístic per a l'ordenació dels establiments d'allotjament turístic, albergs de joventut, residències col·lectives d'allotjament temporal i habitatges d'ús turístic a la ciutat de Barcelona, entre les quals podem destacar la sentència la número 394, de 6 de maig de 2019 o número 770 de 29 de juliol de 2019.

Tanmateix, l'urbanisme està indubtablement present a la Directiva de serveis, atès que la protecció del medi ambient i l'entorn urbà, inclosa la planificació urbana i rural, constitueixen raons imperioses d'interès general que tenen una doble missió: justificar, en el seu cas, l'establiment del règim excepcional d'exigència d'autorització prèvia a l'exercici de determinades activitats i legitimar l'excepció a la regla general del silenci positiu, establint un règim diferent que impedeixi en cas de falta de resolució l'obtenció de l'autorització per accedir a l'establiment d'una activitat de serveis.

Aquesta circumstància ha estat apreciada pel legislador català, a l'incorporar mitjançant la Llei 16/2015, de simplificació administrativa de l'administració de la Generalitat i dels governs locals, un nou apartat a l'article 9 del TRLU amb el següent contingut:

"El planejament urbanístic i les ordenances municipals sobre edificació i ús del sòl no poden establir limitacions a l'accés de l'activitat econòmica o a l'exercici de les activitats que vulnerin els principis i requisits establerts a la Directiva de serveis. Les raons imperioses d'interès general que permetin exceptuar-ne l'aplicació hauran de venir regulades per reglament i hauran d'ajustar-se als principis de necessitat, proporcionalitat i no discriminació, justificant-se pertinentment a la memòria del pla".

En l'àmbit urbanístic, és inqüestionable que el planejament i l'ordenació del sòl han de respectar diferents principis fonamentals no només perquè ho imposa la legislació interna, sinó també el Dret comunitari. En aquest sentit, la protecció de l'entorn urbà, la cohesió social, l'efectivitat del dret a l'habitatge, la protecció del medi ambient, la conservació i posada en valor del patrimoni històric i artístic i, en definitiva, l'assoliment d'un desenvolupament urbanístic sostenible es configuren com principis rectoris vinculants per al planificador.

Tots aquests objectius, inherents a la funció pública d'ordenació del sòl, incideixen i conformen la decisió del planificador sobre l'establiment dels diferents usos en un territori i, en fer-ho, necessàriament van a condicionar la implantació de les diferents activitats sobre el territori. La normativa urbanística, tant l'estatal (Reial decret legislatiu 7/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei del sòl i rehabilitació urbana) com l'autonòmica (TRLU), parteixen d'una nova perspectiva històrica, allunyada de la tradicional, que implica un punt de vista diferent de l'urbanisme fonamentat sobretot en el dret a un medi ambient adequat.



Concretament, el TRLU determina com un dels principis generals de l'actuació urbanística el desenvolupament sostenible que defineix com *"la utilització racional del territori i del medi ambient i comporta conjuminar les necessitats de creixement amb la preservació dels recursos naturals i dels valors paisatgístics, arqueològics, històrics i culturals, a fi de garantir la qualitat de vida de les generacions presents i futures"* (article 3).

En aquest context, les determinacions sobre implantació d'usos o activitats en el territori que puguin derivar de la planificació urbanística han de respondre a aquests objectius d'interès general i d'altres que fixa la normativa urbanística com d'obligat compliment en l'ordenació del sòl. De fet, la pròpia exigència de motivació del planejament porta implícita allò que des d'una vessant diferent exigeix el Dret comunitari: que l'ordenació del sòl, quan pot comportar una delimitació dels usos admissibles o una prevalença d'uns usos sobre d'altres, estigui justificada i sigui proporcionada en ordre a assolir els objectius d'interès públic.

Aquesta decisió pública és, d'altra banda, evolutiva en el temps atès que, precisament, correspon al planificador urbanístic, en exercici de la funció pública urbanística i del *ius variandi*, modular la implantació dels diferents usos per tal de corregir els desequilibris que s'hagin pogut presentar i donar resposta a les necessitats de cada moment. Aquest fet és encara més patent en els àmbits transformats que configuren el sòl urbà, en els quals l'ordenació de la intensitat dels usos del sòl ha d'atendre a la preservació dels valors.

El planejament urbanístic esdevé, per tant, un instrument idoni per regular l'ordenació dels usos, inclosos els comercials, els de pública concurrència, hoteleria i altres, sense que el reconeixement de la llibertat d'establiment suposi un obstacle a priori, si bé ha d'existir una proporcionalitat entre els objectius urbanístics en virtut dels quals s'adopta determinada previsió i la mesura adoptada per aconseguir la seva satisfacció.

En qualsevol cas, la redacció del pla especial ha tingut en compte les limitacions establertes en la Directiva europea sobre els serveis en el mercat interior (Directiva 2006/123/CE de 12 de desembre), la qual desplaça els criteris d'autorització dels establiments de pública concurrència de l'esfera econòmica a uns requisits que protegeixin objectius emmarcats en raons imperioses d'interès general, com la protecció del medi ambient, l'entorn urbà, l'ordre públic, la protecció dels consumidors o la salut pública. Les restriccions a la llibertat d'establiment que incorpori el document de planejament hauran de ser proporcionades i no discriminatòries. Per tant, l'ordenació dels elements d'interès general en el context de la regulació plantejada en aquest document ha de ser coherent amb la fixada per aquesta normativa de referència.

Aquesta visió del planejament davant de la Directiva de serveis, cal entendre que ha estat reforçada per la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de data 30 de gener de 2018, en els assumptes acumulats C-360 i C-31 / 16.

D'una banda, la sentència reconeix la possibilitat d'establir limitacions urbanístiques en la implantació d'activitats mitjançant el planejament urbanístic, sense que suposi incompliment de l'esmentada Directiva de serveis.

D'altra banda, considera que la Directiva de serveis és aplicable a la matèria d'ordenació urbanística en aquells supòsits en què es condicioni o limiti l'exercici d'una activitat de prestació de



serveis. Per tant, en la mesura que el pla urbanístic determini una limitació o condicioni la lliure prestació de serveis, s'ha d'analitzar la seva adequació a la Directiva de serveis des del punt de vista del compliment de les exigències de necessitat, proporcionalitat, no discriminació, i absència de raons econòmiques en la seva adopció.

6.2. Justificació de la figura de planejament

L'habilitació legal per regular i ordenar la ubicació dels establiments destinats a jocs d'atzar, mitjançant un Pla especial urbanístic, s'estableix a l'article 67.3 del TRLU que determina que aquesta figura de planejament pot desenvolupar les previsions del planejament urbanístic general sense alterar la classificació del sòl, i establir les limitacions d'ús necessàries per assolir la seva finalitat d'ordenació.

Els plans d'usos integren l'objectiu d'ordenar la incidència i els efectes urbanístics, mediambientals i sobre el patrimoni urbà que les activitats produeixen en el territori, mitjançant la regulació de la seva intensitat i les condicions físiques del seu desenvolupament en funció de les distàncies, el tipus de via urbana i circumstàncies anàlogues. D'acord amb l'anterior, l'objecte d'aquest Pla especial urbanístic s'ajusta a les finalitats definides a l'article 67 del TRLU i a les previsions de l'article 92 i 93.6 del RLU.

Finalment, a un nivell global, cal indicar que aquest document ha estat redactat d'acord amb l'ordenament vigent a Catalunya en matèria urbanística, en concret el TRLU i el RLU, amb les corresponents modificacions d'ambdós textos legals.

Les referències a les Normes urbanístiques (NU) del Pla general metropolità ho són al PGM aprovat definitivament per acord de la Corporació Metropolitana de Barcelona adoptat en sessió de data 14 de juliol de 1976, amb les seves successives modificacions.

Les determinacions de la normativa urbanística del present document s'aplicaran en el seu àmbit de forma prevalent a qualsevol altra disposició municipal en relació amb les activitats aquí contemplades. Tanmateix, en tot allò no previst expressament per aquesta proposta seran d'aplicació les NU del PGM pel que fa a la regulació dels usos urbanístics per a les claus que se situen en l'àmbit, així com la normativa vigent en matèria d'habitatge, activitats, estètica i medi ambient.

7. Regulació dels jocs d'atzar

7.1. La Directiva de serveis i els jocs d'atzar

La Directiva 2006/123/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2006, relativa als serveis en el mercat interior, popularment coneguda com a Directiva de serveis, té com a finalitat essencial avançar cap a la consecució real i efectiva del mercat interior en el sector dels serveis eliminant els obstacles a la llibertat d'establiment i a la lliure circulació de serveis.

Aquestes llibertats no es conceptuen, però, en cap cas com a llibertats de caràcter absolut atès que es limiten per raons d'interès general relatives a l'exercici dels poders públics, l'ordre públic, la



seguretat pública i la salut pública i tot un conjunt de béns jurídics que són susceptibles de protecció quan entren en col·lisió amb la llibertat d'establiment.

Aquestes dues llibertats garanteixen el respecte del dret de la ciutadania de la Unió a establir-se en un Estat membre per tal de prestar els seus serveis i, així mateix, la lliure circulació de serveis que permeti als operadors desenvolupar les seves activitats dins del mercat interior. Tanmateix, l'article 2 de la Directiva de serveis exclou del seu àmbit d'aplicació una sèrie d'activitats, entre altres, els serveis no econòmics d'interès general, els financers, els serveis i xarxes de comunicacions electròniques, els de l'àmbit del transport, els de les empreses de treball temporal, els sanitaris, els audiovisuals, les activitats de joc per diners que impliquen apostes de valor monetari en jocs d'atzar (incloses les loteries, joc en els casinos i les apostes), les vinculades a l'exercici de l'autoritat pública, els serveis socials, els de seguretat privats, els prestats per notaris i agents judicials designats mitjançant un acte oficial de l'administració. Tampoc s'aplicarà a la fiscalitat.

Centrant-nos en l'objecte d'aquest Pla especial urbanístic, el considerant 25 raona les causes que han portat a excloure de l'àmbit d'aplicació de la Directiva els jocs d'atzar, en el sentit que procedeix excloure les activitats de joc per diners, incloses les loteries i apostes per l'especificitat d'aquestes activitats, que comporten per part dels estats l'aplicació de polítiques relacionades amb l'ordre públic i la protecció dels consumidors. En aquest sentit, s'ha de tenir en consideració que la normativa en matèria de jocs d'atzar es troba entre els àmbits en què es donen divergències morals, religioses i culturals entre els estats membres.

La transposició a nivell estatal de la Directiva es va produir amb l'aprovació de la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici. Es tracta d'una llei bàsica i general en el context del sistema normatiu, de caràcter horitzontal i transversal, que reproduïx íntegrament i de forma pràcticament literal les disposicions de la Directiva de serveis, incloses les referides a la llibertat d'establiment dels prestadors de serveis, sense cap desenvolupament normatiu efectiu.

Per tant, de l'anàlisi d'aquestes dues normatives es desprèn que l'activitat dels jocs d'atzar, objecte del present Pla especial urbanístic, queda fora del seu àmbit d'aplicació.

7.2. La Llei de garantia de la unitat de mercat en la regulació dels jocs d'atzar

Tal com s'ha vist, l'activitat relacionada amb els jocs d'atzar queda fora de l'àmbit de la Directiva 2006/123/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de desembre de 2006, relativa als serveis en el mercat interior, i fora també de l'àmbit d'aplicació de la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici, però sí que li resulta d'aplicació a les activitats del joc la Llei 20/2013, de 9 de desembre, de garantia de la unitat de mercat (en endavant, LGUM), en concret, els principis i garanties que s'estableixen als articles 3 a 9 i 16 a 18. La manca d'una harmonització comunitària en la matèria ha comportat que sigui el propi estat el que hagi hagut de buscar una protecció dels interessos afectats en aquesta matèria.

Aquesta Llei té com a objectiu establir els principis i normes bàsiques que, amb ple respecte a les competències de les comunitats autònomes i les entitats locals, garanteixin la unitat de mercat per



crear un entorn més favorable a la competència i a la inversió. Unitat de mercat que, tot i els esforços fets, encara no s'ha aconseguit plenament en el mercat estatal.

Aquesta norma té la voluntat de ser global, no només en el sentit que totes les administracions públiques han d'observar els principis que s'hi recullen en tots els seus actes i disposicions i per a totes aquelles activitats econòmiques, i especialment en aquelles activitats que bé pel seu caràcter estratègic o bé pel seu potencial per a la dinamització i el creixement econòmic resultin d'especial rellevància per a l'economia, sinó que també s'aplica a aquells sectors expressament exclosos de la Directiva de serveis, com serien els jocs d'atzar.

Així mateix, en la configuració de la llei s'ha tingut en compte la nombrosa jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea sobre els principis de necessitat i proporcionalitat, el principi d'eficàcia nacional i el principi de no-discriminació. És a dir, caldrà justificar acuradament com les mesures proposades per les administracions en tots els actes i disposicions donen compliment als principis de necessitat i proporcionalitat, en el sentit que existeixen raons imperioses d'interès general que justifiquen l'adopció d'aquestes mesures concretes i que aquestes són les mínimes imprescindibles que permeten garantir l'objectiu declarat, d'acord amb el principi de proporcionalitat.

En la definició de les raons imperioses d'interès general, la LGUM es remet a aquelles compreses a l'article 3.11 de la Llei 17/2009, i que són les següents: *“razón definida e interpretada la jurisprudencia del Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas, limitadas las siguientes: el orden público, la seguridad pública, la protección civil, la salud pública, la preservación del equilibrio financiero del régimen de seguridad social, la protección de los derechos, la seguridad y la salud de los consumidores, de los destinatarios de servicios y de los trabajadores, las exigencias de la buena fe en las transacciones comerciales, la lucha contra el fraude, la protección del medio ambiente y del entorno urbano, la sanidad animal, la propiedad intelectual e industrial, la conservación del patrimonio histórico y artístico nacional y los objetivos de la política social y cultural.”*

Per tant, per poder supeditar les activitats al compliment de determinats requisits, és la relativa a la concurrència de raons imperioses d'interès general la que es converteix en l'element clau del model regulatori.

Si bé per a poder establir una restricció a la llibertat d'establiment i la lliure prestació de serveis correspon a l'Administració que invoca una raó imperiosa d'interès general demostrar que la seva normativa és apropiada i necessària per assolir l'objectiu legítim perseguit, aquesta càrrega de la prova no pot arribar, segons ha declarat el Tribunal de Justícia de la Unió, fins al punt d'exigir que es demostrï de forma positiva que cap altra mesura imaginable permetria assolir aquest objectiu en les mateixes condicions.

La fixació per part de l'Administració d'una mesura que limiti la llibertat d'establiment de les activitats de jocs d'atzar ha de subjectar-se a allò que disposa l'article 5 de la LGUM, en el sentit que ha de quedar justificat, d'una banda, que es tracta de limitacions necessàries per a la salvaguarda d'alguna raó imperiosa d'interès general i, d'altra banda, que les limitacions imposades són proporcionades a la raó imperiosa d'interès general invocada, i justament aquest document justifica tant la necessitat com la proporcionalitat de les mesures proposades a la llum



de les raons imperioses d'interès general que s'han invocat, en altres paraules, acredita el nexa causal entre la raó d'interès general i la mesura proposada.

7.3. Normativa sectorial dels establiments de joc

Per tal de definir l'abast de la regulació resulta obligat fer una remissió a la normativa sectorial.

En aquest sentit, la competència per regular els jocs d'atzar correspon a les comunitats autònomes quan l'activitat s'acompleix íntegrament dins del seu propi territori, sens perjudici de l'existència d'una competència estatal en matèria de joc que ha de ser exercida per l'estat en nom de l'interès general, focalitzada en el disseny de procediments i mecanismes de coordinació entre ambdues administracions i la regulació de les activitats de joc que es realitzen a través de canals electrònics, informàtics, telemàtics o interactius.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en l'article 141.1, atribueix a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria de jocs, apostes i casinos sempre que l'activitat s'acompleixi exclusivament a Catalunya. Aquesta competència comprèn la creació, l'autorització de jocs i apostes i de les empreses que realitzen aquesta activitat o que tenen per objecte la comercialització i la distribució dels materials relacionats amb el joc en general, incloent-hi les modalitats de joc per mitjans informàtics i telemàtics, com també, la regulació i control dels locals, instal·lacions i equipaments relacionats i el règim fiscal corresponent.

En el mateix sentit, l'Estatut d'autonomia de 1979 també atribuïa aquesta competència a la Generalitat i, en conseqüència, es va aprovar la Llei 15/1984, de 20 de març, del joc, que entre d'altres aspectes, habilitava el Govern de la Generalitat per aprovar el Catàleg de jocs i apostes autoritzats a Catalunya i la reglamentació específica de cada un dels jocs i apostes recollits en el catàleg esmentat. L'aprovació d'una llei del joc era necessària per tal de donar resposta a la realitat social del moment en què el marc normatiu estatal que hi havia era insuficient i incomplet. La Llei, a part de regular les activitats relatives a casinos, en aquest primer catàleg de jocs inclou, entre d'altres, els jocs de la plena o bingo i les màquines recreatives.

En desenvolupament d'aquesta Llei, s'han anat aprovant els diferents reglaments de regulació dels diferents jocs llistats en el catàleg, centrant-nos únicament en la regulació d'aquells que són objecte d'aquest Pla especial urbanístic.

El Decret 240/2004 de 30 de març, d'aprovació del catàleg de jocs i apostes autoritzats, en el marc de la planificació dels establiments de jocs i apostes, estableix el nombre màxim d'autoritzacions a tot el territori de Catalunya per a cada tipologia d'establiment destinat a jocs d'atzar. Així doncs, es limita a 4 el nombre de casinos (excepcionalment es poden autoritzar fins a un màxim de 6 més al centre recreatiu turístic de Vilaseca-Salou); a 75 bingos i a 126 salons de joc (actualment n'hi ha 127, en compliment de la sentència 804/2015, del 18 de desembre, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya). Per tant, ens trobem davant unes activitats amb *numero clausus* d'autoritzacions.

Aquest mateix Decret, en els articles 7 i 14, relatius a bingos i salons de joc, respectivament, determina que no es pot autoritzar el trasllat ni la instal·lació d'establiments de la mateixa categoria quan existeixen d'altres dins un radi de 1.000 metres des de la ubicació pretesa.



Aquesta distància es mesura des del punt central de la porta d'accés al saló; en el supòsit en què la porta d'accés al saló no coincideixi amb l'entrada a l'edifici on s'ubica el saló, la distància es mesura des del punt central de la porta d'accés al saló.

Així mateix, i pel que fa a les sales de bingo, estableix que en cap cas es poden autoritzar noves sales ni ampliacions de les ja existents que superin el nombre total resultant de 600 places d'aforament.

En una altra esfera, cal incidir en el fet que la normativa autonòmica s'ha preocupat per regular els condicionaments i les prohibicions d'accés que es consideren necessaris per tal de practicar aquestes activitats. A tall d'exemple, les persones que tenen limitat l'accés a aquests establiments serien els menors d'edat; persones que presentin símptomes d'embraguesa o d'alienació mental; les persones que tinguin l'accés prohibit per resolució judicial; les persones que constin en la base de dades de persones que tenen prohibida l'entrada salons de joc, casinos i sales de bingo, o les persones que vulguin accedir-hi un cop superat l'aforament màxim autoritzat establert a la llicència.

Quant a condicions per a la implantació d'establiments, el Decret 37/2010, de 16 de març, d'aprovació del reglament de salons recreatius i de joc, prohibeix en tot cas la nova instal·lació de salons de joc en edificis institucionals, sanitaris i docents i a menys de 100 metres, com a mínim, de distància de centres d'ensenyament reglat.

En aquest mateix Decret s'estableix la superfície mínima útil dels salons de joc, que serà de 100 m² i 150 m² segons es tracti de poblacions amb menys de 50.000 habitants o superior, respectivament. En aplicació d'aquest precepte, s'entén per superfície útil la que és normalment accessible al públic, és a dir, el vestíbul, si n'hi ha, la sala de joc i els lavabos (les altres dependències, incloses les sortides d'emergència i les vies d'evacuació, no computen).

Finalment, i a un nivell més urbanístic de compatibilitat d'usos, a l'hora de valorar la sol·licitud d'autorització de les sales de bingo, està previst que els interessats hagin d'aportar un informe municipal sobre la viabilitat de la instal·lació en relació amb els usos urbanístics de la zona. Pel que fa als salons de joc, el Reglament estableix que s'haurà de valorar la incidència en el medi social i urbà, les possibles repercussions sobre la infància i la joventut, la seguretat ciutadana i les condicions del local. Aquesta valoració correspon fer-la via informe a l'òrgan competent, que excepte en matèria de seguretat ciutadana, és l'Ajuntament. En la regulació dels casinos no es preveu una valoració específica de la idoneïtat urbanística de l'emplaçament proposat, sinó que les circumstàncies a valorar en el concurs públic a celebrar tenen un impacte més global a tots els nivells d'anàlisi (interès turístic, viabilitat econòmica del projecte i inversions a fer, impacte del projecte respecte la resta de casinos, generació de llocs de treball, etc.).

8. Regulació vigent al terme municipal de Sant Adrià de Besòs

8.1. Pla general metropolità. Usos admesos segons la clau urbanística

La secció 5a del capítol III del Pla general metropolità estableix la regulació detallada dels usos al sòl urbà. Les activitats vinculades als jocs d'atzar s'emmarquen dins de l'ús recreatiu definit a



l'article 283 de les NU, referent a les manifestacions comunitàries de l'oci i del temps lliure, no comprès en cap altra qualificació.

Així doncs, s'admeten les activitats recreatives en zones de nucli antic de substitució de l'edificació antiga i de conservació del centre històric (claus 12 i 12b); en les zones en densificació urbana intensiva i semiintensiva (claus 13a i 13b); en zones de remodelació (claus 14a i 14b); en zona de conservació de l'estructura urbana i edificatòria (clau 15) i en zona subjecta a ordenació volumètrica específica (clau 18).

En zona industrial (clau 22a), del conjunt de les activitats recreatives, només s'admeten les sales d'espectacles per al personal de les empreses de la zona o del sector. Per tant, s'exclou la possibilitat d'implantar activitats vinculades als jocs d'atzar.

En la resta de qualificacions, la implantació d'activitats recreatives queda condicionada de la manera següent:

En les subzones plurifamiliars I, II, III i IV d'ordenació en edificació aïllada (claus 20a/6, 20a/5, 20a/7, 20a/9 i 20a/9b), s'admet l'ús recreatiu en parcel·les fins a 1.600 m² per establiment, amb prohibició de destinar diverses parcel·les al servei d'un únic establiment i amb una cabuda de 100 places.

En la subzona plurifamiliar V d'ordenació en edificació aïllada (20a/8) s'admet l'ús recreatiu en parcel·les de fins a 2.500 m² per establiment i sales amb una cabuda que no passi de 250 places.

En subzones unifamiliars VI, VII, VIII i IX d'ordenació en edificació aïllada (claus 20a/9u, 20a/10, 20a/11 i 20a/12) s'admet l'ús recreatiu amb el límit màxim de 400 m² per establiment o instal·lació.

Per a la zona de renovació urbana (clau 16), en àrees d'habitatge plurifamiliar s'admeten instal·lacions fins a 2.500 m² de superfície per establiment i sales amb una cabuda de 250 places com a màxim. En àrees d'habitatge unifamiliar s'admeten instal·lacions en parcel·les fins a 1.600 m² i sales amb una cabuda que no passi de 100 places. Podran autoritzar-se instal·lacions i sales de superfície o cabuda majors en una parcel·la de més de 4 ha, sempre que es resolguin els problemes de trànsit i de separació de les àrees d'habitatge.

CLAU	ZONA	USOS RECREATIUS SEGONS PGM (art. 302-313)	JOCS D'ATZAR
12, 12b	Nucli antic	s'admet	
13a, 13b	Densificació urbana	s'admet	
14a, 14b	Remodelació	s'admet	
15	Conservació estructura urbana	s'admet	
18	Ordenació volumètrica	s'admet	
20a/6, 20a/5, 20a/7, 20a/9, 20a/9b	Plurifamiliars edificació aïllada	màx. 1.600 m ² establiment + màx. 100 places (es prohibeix agrupació parcel·lària)	
20a/8	Plurifamiliars edificació aïllada	màx. 2.500 m ² establiment + màx. 250 places	
20a/9u, 20a/10, 20a/11, 20a/12	Unifamiliars edificació aïllada	màx. 400 m ² establiment	
16	Renovació urbana plurifamiliar	màx. 2.500 m ² establiment + màx. 250 places (altres autoritzacions parcel·les >4 ha)	
	Renovació urbana unifamiliar	màx. 1.600 m ² establiment + màx. 100 places (altres autoritzacions parcel·les >4 ha)	
22a	Industrial	sales d'espectacles per al personal de les empreses de la zona	

8.2. Pla especial de regularització d'usos per a la dinamització comercial a Sant Adrià de Besòs



La Comissió Territorial d'Urbanisme de l'àmbit metropolità del Barcelona, en sessió de 5 de novembre de 2013, va aprovar definitivament el Pla especial de regularització d'usos per a la dinamització comercial a Sant Adrià de Besòs.

El Pla especial de regularització d'usos per a la dinamització comercial a Sant Adrià de Besòs estableix una zona especial on no es poden autoritzar usos recreatius que no siguin d'utilització universal, és a dir usos recreatius que estableixin una prohibició d'ús per raó d'edat o d'horari. com és el cas dels jocs d'atzar. L'objecte del Pla especial és donar una prioritat comercial als usos a implantar a la zona especial, la qual coincideix amb els eixos comercials de la ciutat.

9. Justificació del present Pla especial urbanístic

9.1. Diagnosi de l'estat actual

A la ciutat de Sant Adrià de Besòs tan sols hi consta una sala de joc donada d'alta al cens d'activitats. En concret, es troba en el centre de Sant Adrià de Besòs.

9.2. Salut

Tal com s'ha exposat a l'apartat "1. Introducció" de la memòria del present Pla especial urbanístic, el joc d'apostes, o joc d'atzar, és aquell que implica arriscar de manera irreversible una cosa de valor en el resultat d'un esdeveniment on la probabilitat de guanyar o de perdre és determinada per l'atzar. El trastorn per joc d'apostes és reconegut oficialment com a trastorn de salut mental des de l'any 1980, classificat d'aquesta manera com a trastorn per comportament addictiu o addicció comportamental.

En aquest sentit, les persones que pateixen un trastorn per joc d'apostes tenen més probabilitats de desenvolupar quadres psicopatològics com ara depressió i ansietat, així com també consum de substàncies, com ara tabaquisme, alcohol i altres drogues. Especialment en edat adulta, el trastorn es relaciona amb problemes econòmics, degut a les pèrdues del propi joc, i problemes interpersonals, tant familiars com laborals. El trastorn per joc d'aposta també suposa un important problema de salut pública a nivell col·lectiu, associat a costos socials substancials, una elevada comorbiditat psiquiàtrica i elevades taxes de suïcidi (Clotas C, Sancho O, Bartroli M, Pasarín M.; Agència Salut Pública de Barcelona: Barcelona 2020. Veure annex 3).

Són nombrosos els estudis que s'han fet, ja sigui a nivell estatal, europeu o mundial, per tal d'analitzar grups de persones que tenen més predisposició a desenvolupar un trastorn per joc d'apostes o a sofrir danys relacionats amb aquest joc.

Segons l'Informe sobre addiccions comportamentals del 2019 publicat per l'Observatorio español de las Drogas y las Adicciones (Ministerio de Sanidad) un 2% de la població espanyola de 15 a 64 anys realitzaria un possible joc problemàtic i un 0,5% presentaria un possible trastorn per joc d'apostes, segons mostra la taula 29 d'aquest informe.

El Servei de Prevenció i Atenció a les Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Barcelona ha preparat un informe centrat en analitzar la vulnerabilitat vers el joc d'apostes i els possibles danys associats (Clotas C, Sancho O, Bartroli M, Pasarín M. Informe sobre Vulnerabilitat vers el



joc d'apostes i els possibles danys associats. Agència de Salut Pública de Barcelona: Barcelona 2020. Veure annex 3).

L'objectiu d'aquest treball és explorar quins són els col·lectius vulnerables i els determinants estructurals del joc d'apostes i els possibles danys associats a aquests segons l'evidència científica actual. Les conseqüències en salut i socials del trastorn per joc d'apostes no afecten només a la persona que ho pateix, sinó que també té impacte en el seu entorn més proper i en la comunitat.

L'informe detalla els principals factors de vulnerabilitat que poden predisposar a patir danys vinculats al trastorn del joc. Es descriuen diversos col·lectius que, per les seves característiques, presenten un major risc de desenvolupar problemes associats al joc. Així mateix, també queda provada la rellevància de determinats condicionants ambientals en la predisposició al joc problemàtic.

9.2.1. Determinants estructurals

L'evidència científica assenyalava una sèrie de factors estructurals que es relacionen amb una major vulnerabilitat al joc i als danys associats a aquest.

Entre els factors de risc ambientals, un dels més rellevants és el fet de residir en un barri de nivell socioeconòmic desafavorit. Múltiples estudis i revisions han demostrat que les persones residents en barris o zones més desafavorides tenen més probabilitats de sofrir danys associats als jocs d'atzar (*Heather Wardle, 2015*).

L'altre factor ambiental que està altament relacionat amb l'ús i la freqüència dels jocs d'atzar és la disponibilitat i l'accessibilitat al joc. Tot i que les raons dels danys associats al joc d'apostes són complexes i multifactorials, quan més se subministra un producte de forma accessible, major és el consum i major és la incidència i prevalença de danys (*Orford, 2005*). Diferents estudis en contextos variats han evidenciat aquesta relació entre la disponibilitat de jocs d'atzar i la prevalença de joc problemàtic i trastorn per joc d'apostes (*Williams et al., 2007*).

A més a més, diversos estudis també assenyalen que sovint els barris de nivell socioeconòmic més desafavorit contenen majors concentracions de llocs i punts de joc, sent la proximitat residencial als establiments de joc un altre factor associat (*Abbott, 2017; Heather Wardle et al., 2014*). De la mateixa manera, l'augment en l'accessibilitat i disponibilitat de joc presencial, multiplicant els centres i formes d'aposta, així com el màrqueting associat, i la presència i facilitat d'accés a través d'internet, també semblen estar associats amb un major risc a desenvolupar trastorn per joc d'apostes (*St. Pierre & et al., 2014*).

D'altra banda, l'Informe sobre vulnerabilitat vers el joc d'apostes i els possibles danys associats (*Clotas C, Sancho O, Bartroli M, Pasarín M.; Agència Salut Pública de Barcelona: Barcelona 2020. Veure annex 3*) també inclou els indicadors de vulnerabilitat segons barri.

Es tracta dels indicadors més rellevants en relació amb el joc d'apostes i que permeten analitzar les desigualtats entre els diferents barris de la ciutat. Entre aquests, destaquen l'Índex de Consum



Problemàtic, la taxa de persones ateses per serveis socials, l'índex de renda familiar disponible o la taxa d'atur. Aquests indicadors estan desglossats per barri.

L'informe descriu que el criteri utilitzat per a detectar les zones amb major vulnerabilitat en relació amb els danys vinculats amb el joc d'atzar i que, per tant, requereixen d'una major protecció és la concurrència de dos o més indicadors de salut i dels seus determinants socials (indicadors comuns) en risc alt.

A semblança d'allò detallat a l'informe elaborat des de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, els barris de la ciutat de Sant Adrià de Besòs que actualment requeririen una major protecció tenint en compte els indicadors de salut i els seus determinants en relació amb el joc d'apostes serien el barri de la Mina i, en menor grau, els barris del Besòs i de Sant Joan Baptista.

Tanmateix, cal tenir present que aquests indicadors de vulnerabilitat segons barri poden variar al llarg del temps en funció de l'evolució de les dades que analitzen en cadascun d'ells, per la qual cosa, aquest paràmetre es descriu únicament a títol informatiu i per tal de contextualitzar àrees en les quals existeix una predisposició més alta de patir les conseqüències negatives de l'exposició i disponibilitat dels establiments destinats als jocs d'atzar.

9.2.2. Col·lectius vulnerables

A més dels determinants estructurals, l'informe inclou múltiples col·lectius potencialment vulnerables, no obstant això, aquest Pla especial urbanístic se centra només en aquells en què l'evidència de la vulnerabilitat està més contrastada des de la vessant de la comunitat científica, així com pels estudis desenvolupats. Aquests col·lectius són els següents:

MENORS I JOVES

L'evidència actual situa els menors i adolescents en un risc significativament més elevat de desenvolupar un trastorn per joc d'apostes que els adults, tot i que a Espanya, per exemple, la participació en jocs d'atzar no és legal fins als 18 anys. La paradoxa del dany desenvolupada per Smith i Foster argumenta que tot i que aquests grups d'edat són menys propensos a jugar, els que sí que ho fan tenen més probabilitats de sofrir els danys relacionats amb el joc i a desenvolupar un joc problemàtic i/o patològic (*Smith & Foster, 2014*).

Addicionalment, els estudis mostren que la participació en jocs d'atzar en edats precoces i adolescència poden tenir com a conseqüència l'aparició de problemes de joc en l'edat adulta (*Carran, 2018*). L'edat d'inici no només es relaciona amb un major risc de patir joc problemàtic o patològic, sinó que també augmenta el nombre i la gravetat de conseqüències adverses relacionades amb el joc en edat adulta. Però no només els nens, sinó també els joves fins a 21 anys tenen més risc de patir problemes, ja que les habilitats cognitives i els nivells d'entesa es continuen desenvolupant fins a aquesta edat.

PERSONES AMB PROBLEMES DE SALUT MENTAL I ADDICCIONS

Així mateix, està provada l'existència d'una forta associació entre els problemes i/o trastorn per joc d'apostes amb diferents comorbiditats de salut mental (ansietat, depressió, problemes d'ús o abús



de substàncies, psicosis, trastorn d'estrès post-traumàtic o trastorn del pànic). Les persones que estan realitzant un tractament o n'estan buscant també s'han d'incloure en aquest col·lectiu vulnerable ja que, a més, poden patir recaigudes quan s'afronten a "senyals d'apostes", com locals, anuncis, etc. (*Hodgins & El-Guebaly, 2004; Oakes et al., 2012*).

Els mecanismes específics que subjuguen la relació entre salut mental i/o abús de substàncies amb el joc d'apostes són incerts. Tot i que aquesta seqüència temporal encara no és clara, sí que hi ha consens amb què la patologia dual, o les addiccions simultànies, augmenten la vulnerabilitat de les persones afectades i, per tant, són un col·lectiu especialment de risc (*Carran, 2018*).

PERSONES EN RISC DE POBRESA I/O EXCLUSIÓ SOCIAL

L'evidència destaca la relació del nivell de renda, les dificultats financeres i l'estat d'ocupació en el desenvolupament del joc problemàtic i del trastorn per joc d'apostes.

L'anàlisi de Reed de l'enquesta de costos de vida i aliments del Regne Unit (2011) també va posar de manifest la complexa relació entre els ingressos de la llar i el joc. Analitzant les dades del 2008/2009, es va mostrar que les llars amb ingressos més baixos eren menys susceptibles de jugar que les que tenien ingressos més alts. Tanmateix, els de les llars de baixos ingressos que van apostar van gastar una proporció més elevada del seu ingrés total en els jocs d'atzar, demostrant que, quan juguen, hi dediquen una proporció major de diners que els seus homòlegs d'ingressos més alts (*Reed, 2011*).

Així mateix, la prevalença de joc problemàtic entre les persones amb problemes econòmics severes era del 6,1%, molt superior a la del total de població (*Heather Wardle et al., 2011*).

Respecte de l'ocupació, els resultats de la British Gambling Prevalence Survey (BGPS) 2010 van posar en evidència que les persones que es trobaven en situació d'atur sovint presentaven unes taxes de joc problemàtic i patològic majors que la població ocupada. Malgrat la falta d'estudis en el context català i espanyol, gràcies a altres estudis europeus, especialment del Regne Unit, es pot confirmar que el nivell de renda i l'estat d'ocupació són determinats a tenir en compte alhora de definir els col·lectius més vulnerables vers el joc d'apostes.

9.2.3. Equipaments i àmbits a protegir

Després d'analitzar l'evidència respecte dels col·lectius vulnerables i els determinants estructurals del joc d'apostes, sorgeix la necessitat de protegir certs àmbits i, en concret equipaments, davant la presència d'establiments on es desenvolupin activitats relacionades amb els jocs d'atzar i d'apostes. Les tipologies d'equipaments que es llisten, d'acord amb les consideracions que han fet des de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (veure annex 3), s'entén que necessiten una especial protecció al tractar-se d'aquells que utilitzen principalment els col·lectius vulnerables anteriorment descrits.

- Centres educatius:

Escoles bressol / Llars d'infants
Centres d'educació infantil



Centres d'educació primària
Centres d'educació secundària obligatòria
Centres de Batxillerat
Centres de Formació Professional
Escoles amb programes de formació o qualificació
Universitats

- Biblioteques
- Centres esportius municipals
- Centres oberts
- Centres d'internament de menors
- Casals de joves i de barri
- Centres cívics

A Sant Adrià de Besòs hi ha 26 equipaments inclosos en aquestes tipologies, que representen el 35,13% del total d'equipaments de la ciutat (74 equipaments).

10. Descripció de la proposta

Per tot allò exposat anteriorment, des del Servei de Territori de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs es considera necessari i convenient implantar mesures per mitigar l'impacte dels danys relacionats amb el joc d'apostes en els col·lectius més vulnerables: menors i joves, persones amb problemes de salut mental i addiccions i persones en risc d'exclusió social i pobresa; així com en els àmbits que presentin factors ambientals determinants en el desenvolupament d'aquests danys.

10.1 Objectiu de la proposta

L'objecte del Pla especial urbanístic és regular la intensitat dels usos del sòl i les condicions urbanístiques per a la implantació d'establiments de concurrència pública destinats a salons de joc, bingos i casinos de joc a la ciutat de Sant Adrià de Besòs, per tal d'establir una regulació coherent a tot el municipi i ajustada a les directrius vigents en matèria de salut.

En aquest sentit, l'objectiu principal del Pla especial urbanístic és minimitzar l'accessibilitat per part dels col·lectius vulnerables als establiments destinats als jocs d'atzar, a fi de reduir els riscos d'addicció i els danys associats.

10.2 Establiments a regular

Els establiments regulats en aquest Pla especial urbanístic són els destinats a les activitats de joc i atraccions incloses en el Decret 240/2004, de 30 de març, d'aprovació del catàleg de jocs i apostes autoritzats a Catalunya i dels criteris aplicables a la seva planificació. Es tracta d'activitats de pública concurrència que permeten arriscar diners o objectes susceptibles d'avaluació econòmica, en funció del resultat d'un esdeveniment futur i incert; la classificació més particularitzada d'aquestes activitats serà la que estableixi la seva normativa específica. És a dir, aquest document de planejament regula la implantació d'establiments físics destinats als jocs d'atzar, amb independència de les activitats, jocs i apostes que es desenvolupin en el seu interior, les quals venen determinades per la normativa sectorial.



Concretament, es regulen:

Epígraf 1. Saló de joc: establiment que disposa de màquines recreatives de tipus B, regulades pel Reglament de màquines recreatives i d'atzar, aprovat pel Decret 23/2005, de 22 de febrer. Article 14 del Decret 240/2004.

Epígraf 2. Bingo: establiment destinat a la pràctica del joc de la plena o bingo, regulat pel Reglament aprovat pel Decret 86/2012, de 31 de juliol; també s'hi poden autoritzar màquines recreatives de tipus A i B de les regulades pel Reglament de màquines recreatives i d'atzar, sempre que s'instal·lin en sales diferents a les del bingo habilitades a l'efecte. Article 7 del Decret 240/2004.

Epígraf 3. Casinos de joc: establiments en què es practiquen els jocs contemplats en el Catàleg aprovat pel Decret 386/2000, de 5 de desembre, i en els que es poden instal·lar màquines recreatives de tipus A, B i C. Article 8 del Decret 240/2004.

Epígraf 4. Hipòdroms, canòdroms, velòdroms i frontons: establiments previstos en els articles 11 i 12 del Decret 240/2004.

10.3. Proposta de regulació

10.3.1. Criteris generals

Els criteris generals de regulació que es proposa deriven bàsicament dels establerts en l'Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona, així com de la normativa sectorial aplicable a aquestes activitats.

La regulació de la implantació dels locals de jocs d'atzar proposada en aquest Pla especial urbanístic es realitzarà mitjançant els següents criteris:

10.3.1.1. Situació en relació amb la via pública

D'igual manera que l'article 41.1.a de l'Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona es prohibeix la instal·lació de les diferents modalitats d'establiments de jocs d'atzar en els soterranis d'edificis entre mitgeres, llevat que tinguin accés directe i horitzontal a la rasant del carrer, de manera que no calgui salvar cap desnivell ni en sentit ascendent ni descendent entre l'establiment i el carrer.

10.3.1.2. Situació en relació amb l'habitatge

S'entén que hi ha contigüitat d'un establiment de concurrència pública amb un habitatge quan l'establiment limita amb l'habitatge per parets laterals, pel sostre o pel paviment. Així doncs, no s'admet la implantació d'establiments de Jocs d'atzar en contigüitat amb els habitatges, d'igual manera que l'Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona.



10.3.1.3. Situació en relació amb altres establiments

Es tracta de la separació establerta entre determinats establiments de concurrència pública per evitar acumulacions no desitjades i garantir l'equilibri entre els diversos usos admesos i les necessitats de la població resident, de manera que no s'alteri la convivència, el model urbà i la qualitat ambiental.

L'article 41.1.d) de l'Ordenança municipal de les activitats i dels establiments de concurrència pública de Barcelona estableix que aquestes activitats tampoc es poden situar a menys de 100 metres d'altres establiments de jocs d'atzar o recreatius degudament autoritzats.

No obstant això, aquesta distància s'ha d'adequar a aquella que estableix l'ordenament sectorial d'aplicació, que en aquests moments està fixada en 1.000 metres per als salons de joc i sales de bingo, d'acord amb el Decret 240/2004. És a dir, allà on es permeti la implantació d'aquests establiments, caldrà respectar la limitació de distància de 1.000 metres a altres establiments del mateix epígraf establerta als articles 7 i 14 del Decret 240/2004 o normativa que el substitueixi.

Per tant, no s'admet el trasllat ni la instal·lació d'establiments de salons de joc i sales de bingo quan existeixen, des de la ubicació pretesa, d'altres de la mateixa categoria dins el radi definit pel Decret 240/2004 de 30 de març, d'aprovació del catàleg de jocs i apostes autoritzats o normativa que el substitueixi.

10.3.2. Criteris específics

Els criteris específics de regulació que es proposen utilitzar deriven de l'anàlisi que s'ha fet respecte els col·lectius vulnerables i els determinants estructurals. L'evidència que s'ha posat de manifest en la necessitat de protegir certs equipaments o serveis de la ciutat davant la presència d'establiments on es desenvolupen activitats relacionades amb els jocs d'atzar.

10.3.2.1. Usos protegits

Una vegada analitzada l'evidència científica respecte dels principals factors individuals i ambientals de vulnerabilitat enfront el trastorn del joc, conjuntament amb l'Agència de Salut Pública de Barcelona, es proposa l'especial protecció de diversos usos vinculats als col·lectius més vulnerables enfront danys associats al joc d'apostes, limitant la presència propera d'establiments on es desenvolupin activitats relacionades amb el joc.

Per tant, a efectes d'aquest Pla especial urbanístic, es proposa que tinguin consideració d'usos protegits:

- Centres educatius:

Escoles bressol / Llars d'infants
Centres d'educació infantil
Centres d'educació primària
Centres d'educació secundària obligatòria
Centres de Batxillerat



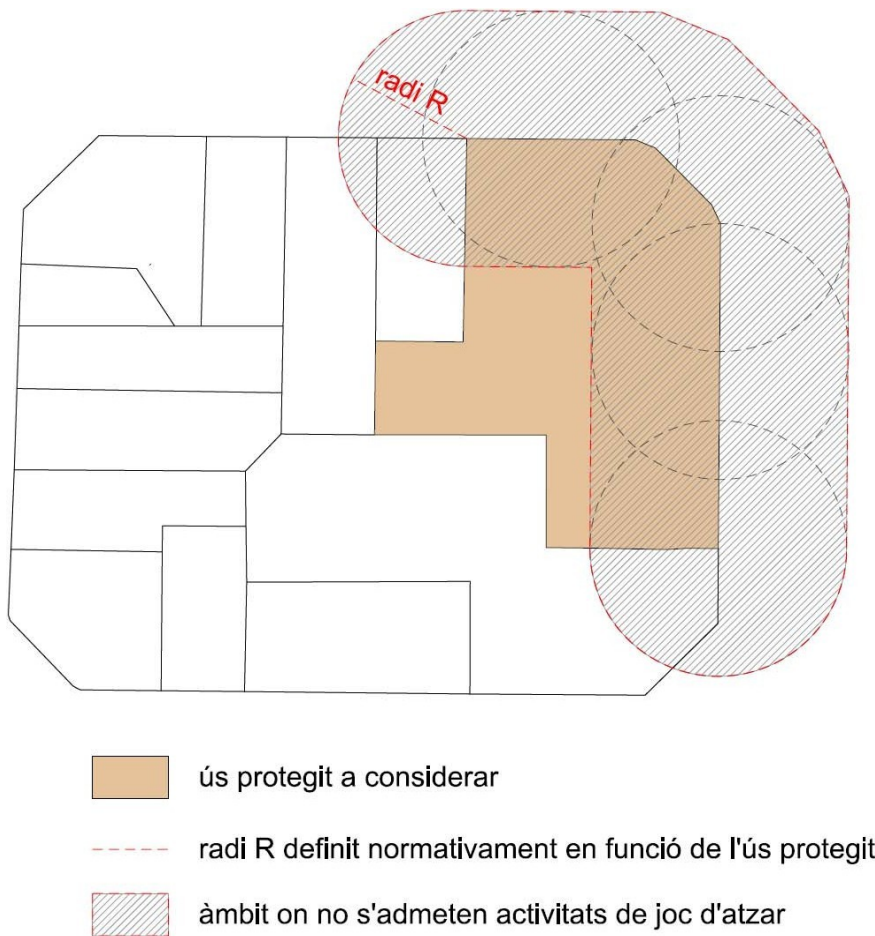
Centres de Formació Professional
Escoles amb programes de formació o qualificació
Universitats

- Biblioteques
- Centres esportius municipals
- Casals de joves i de barri
- Centres de Salut:

Hospitals
Centres d'atenció primària
Centres d'urgències d'atenció primària
Centres d'atenció i seguiment a les drogodependències
Centres de salut mental per a adults
Centres de salut mental per a joves
Centres de dia
Hospitals de dia
Centres d'atenció a persones amb problemes de joc/ trastorn del joc

- Centres de Serveis Socials
- Centres del Servei d'Ocupació de Catalunya, oficines d'atur

Es proposa que els establiments destinats a jocs d'atzar se situïn a una distància determinada d'aquests usos considerats protegits a efectes d'aquest Pla especial urbanístic. Aquesta distància es mesurarà mitjançant un radi, determinat normativament en funció de l'ús protegit que li sigui d'aplicació. El radi s'aplicarà a tota la longitud de cada un dels fronts de parcel·la amb ús protegit que confrontin amb el sistema viari i amb el sistema de parcs i jardins urbans.



10.3.2.2. Regulació de les activitats destinades als jocs d'atzar entorn als centres educatius

Els centres educatius són d'equipaments de proximitat, amb una distribució que permet oferir els seus serveis de manera més o menys homogènia per tot el territori. En aquest cas, té lògica pensar en una aproximació a peu, majoritàriament.

Des de fa temps, la ciutat de Barcelona ha apostat per la protecció dels entorns escolars des de diverses vessants. Projecte com els Camins escolars o, més recentment, Protegim les escoles són un clar exemple d'aquestes polítiques. De manera semblant, s'ha procedit a la ciutat de Sant Adrià de Besòs.

Protegim les escoles és un programa transversal que vol fer els entorns dels centres escolars llocs segurs i saludables, amb espais d'estada i joc on hi ha menys contaminació. Aquest programa proposa la transformació de l'entorn de l'escola, posant al centre la seguretat i el benestar dels infants. Per tant, i amb el mateix esperit d'aquest projecte, aquest Pla especial urbanístic considera necessari minimitzar qualsevol tipus de risc en aquests entorns.

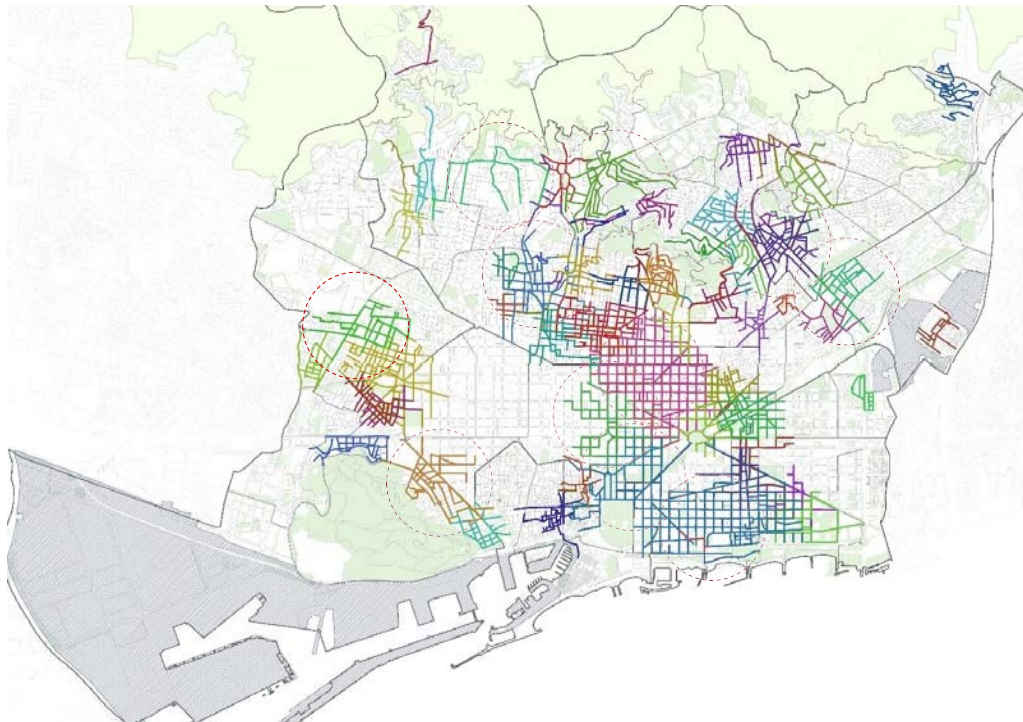


Com s'ha exposat en l'apartat 9.2.2, l'evidència científica demostra que els menors i joves fins als 21 anys tenen un risc significativament més elevat que els adults de desenvolupar un trastorn per joc d'apostes. Per aquest motiu es vol protegir molt especialment l'entorn dels centres educatius d'ensenyament de tots els nivells.

El projecte "Camí escolar, espai amic", ja finalitzat però amb vigència dels camins establerts, volia fomentar la mobilitat autònoma, segura i sostenible dels escolars a partir dels 8 anys, guanyant autonomia personal i qualitat de vida, i promovent alhora un compromís de participació de la comunitat.

Per establir el camí de cada un dels centres participants en el projecte van tenir-se en compte els hàbits de mobilitat de l'alumnat: el grau d'autonomia, qui acompanya als nois i noies i perquè, el mitjà de transport que s'utilitza, el temps que s'inverteix, etc. Això va permetre conèixer l'itinerari que cada nen o nena seguia per anar a l'escola i trobar "l'aranya de mobilitat", és a dir, l'itinerari compartit majoritàriament.

S'han analitzat camins escolars que abasten una distància lineal de 470 km. D'aquesta manera s'ha pogut establir que els camins escolars tenen una cobertura mitjana equivalent a una circumferència de radi 800 m, tal com s'observa en la imatge següent:



Cal entendre que les dades sobre camins escolars són extrapolables a la ciutat de Sant Adrià de Besòs tenint en compte la solució de continuïtat de la trama urbana i la idèntica estructura socioeconòmica amb els barris que en són adjacents en el marc de l'entorn metropolità.



Així doncs, es proposa l'adopció d'aquest valor mitjà com a radi d'aplicació a tots els centres educatius, per tal de sistematitzar i homogeneïtzar la regulació, evitant situacions diferencials entre centres. En aquest sentit, les àrees d'influència dels centres educatius en funció del nivell educatiu és diferent (centre de proximitat, influència de districte o de ciutat) per la qual cosa és necessari homogeneïtzar un criteri per a tots els centres educatius, independentment del nivell educatiu.

Aquesta cobertura equival a un temps de desplaçament a peu d'uns 10 minuts aproximadament, corresponents a una velocitat de 5 km/h i sense tenir en compte possibles aturades (semàfors, trobades casuals, tasques quotidianes *in itinere*, etc.). Per tant, cal considerar que es pot trigar un temps lleugerament superior en realitzar aquest trajecte.

Aquestes dades, doncs, són similars amb les aportades a l'Enquesta de Mobilitat en dia feiner (EMEF) de l'any 2019 (publicada el mes de juny 2020). L'EMEF és una estadística de periodicitat anual, promoguda per l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM) que té per objectiu conèixer les característiques bàsiques de la mobilitat en dia feiner (de dilluns a divendres no festius), de la població resident a l'àmbit territorial del Sistema Integrat de Mobilitat Metropolitana de Barcelona (SIMMB) de 16 i més anys.

En la darrera enquesta es posa de manifest que, a la ciutat de Barcelona, els trajectes per acompanyar o tenir cura de persones tenen una durada estimada de 17,7 minuts, tal com mostra la taula següent.

Motiu des plaçament	Durada mitjana del des plaçament (minuts)		
	Home	Dona	Total
Treball i gestions de treball	25,9	25,5	25,7
Estudis	25,6	28,6	27,1
Mobilitat ocupacional	25,8	26,1	25,9
Compres	14,9	15,1	15,0
Metge/hospital	22,9	24,6	24,2
Visita amic/familiar	26,0	23,4	24,5
Acompanyar/cura pers ones	18,9	16,9	17,7
Gestions personals	19,5	22,1	20,8
Oci/diversió/àpats/esport	17,6	19,5	18,5
Sense destinació fixe, passejar	29,6	30,6	30,0
Mobilitat personal	19,5	19,4	19,4
Tornada a casa ocupacional	29,2	29,0	29,1
Tornada a casa personal	20,7	21,4	21,1
Total	22,5	22,3	22,4



Així mateix, l'establiment d'aquesta distància ve motivada per la necessitat de reduir l'exposició de les persones menors d'edat -en particular els adolescents, en tant que col·lectiu vulnerable- a l'oferta de joc en els seus itineraris diaris d'assistència als centres educatius, i evitar, per tant, la normalització d'aquests establiments com a llocs d'oci. És a dir, aquesta mesura intenta evitar l'accessibilitat i disponibilitat de les tipologies d'establiments regulats en els recorreguts diaris cap als centres d'ensenyament que han de fer els menors i joves i disminuir, en la mesura del possible, el risc a desenvolupar trastorns per joc d'apostes.

Per tot el que s'ha exposat en aquest apartat, es proposa establir un radi de 800 m entorn als centres educatius en el qual no s'admeti la implantació d'establiments destinats als jocs d'atzar.

10.3.2.3. Regulació de les activitats destinades als jocs d'atzar entorn a la resta d'usos protegits

La major part dels usos considerats vulnerables són centres educatius, mentre que la resta es reparteix entre diverses tipologies: Centres de salut, de serveis socials, relacionats amb la recerca de feina, etc. Aquestes diferents tipologies presten serveis especialitzats o són centres de referència en determinats tractaments, motiu pel qual la cobertura del seu servei s'estén, en molts casos, més enllà de l'entorn més proper.

Així doncs, es proposa que el criteri per establir els àmbits de protecció entorn a aquests equipaments (potencialment utilitzats per persones vulnerables enfront els danys vinculats als jocs d'atzar) sigui el de l'aproximació des de parades de transport públic.

Diverses memòries d'activitat de l'ATM (any 2001, 2002) recullen indicadors de cobertura de la xarxa d'infraestructura fixa i d'autobusos. Així doncs s'estableixen els següents radis de cobertura per a cada un dels transports definits:

Radis cobertura xarxa d'infraestructura fixa Radis cobertura xarxa d'autobusos

Tranvia	400m	Autobús	250m
Metro/ FGC urbà	500m		
FGC / RENFE	800m		

De les dades del nombre de desplaçaments diaris de l'EMEF per a la ciutat de Barcelona se'n desprèn que el transport públic més utilitzat a la ciutat és el metro, seguit per l'autobús i l'agrupació d'altres ferroviaris, tal com s'observa al quadre següent:



Mode del desplaçament	Desplaçaments	%
Caminant	2.985.651	41,2%
Bicicleta	167.213	2,3%
Cadires de rodes, VMP i altres ginys	42.298	0,6%
Total mobilitat activa	3.195.162	44,1%
Metro	1.014.655	14,0%
Autobús	707.915	9,8%
Altres ferroviaris (FGC, Rodalies Renfe, Tramvia)	584.624	8,1%
Resta transport públic	88.697	1,2%
Total transport públic	2.395.891	33,1%
Cotxe	1.145.857	15,8%
Moto	448.158	6,2%
Furgoneta/camió	58.565	0,8%
Altres vehicles privats
Total vehicle privat	1.653.184	22,8%
Total Barcelona	7.244.237	100%

Es constata, doncs, el diferent grau d'utilització dels diferents transports. Si només tenim en compte les tipologies considerades als indicadors de cobertura de l'ATM, obtenim els següents percentatges d'utilització:

Mitjà de transport	viatges	percentatge
Metro	1.014.655,00	43,98%
Bus	707.915,00	30,68%
Altres ferroviaris (Tramvia/FGC/Renfe)	584.624,00	25,34%
Total	2.307.194,00	100,00%

Per tant, es proposa l'aplicació d'un radi de cobertura ponderat, en funció de la intensitat d'utilització de cada un dels mitjans de transport considerats, obtingut segons es detalla a continuació:



Mitjà de transport	percentatge	radi	ATM radi ponderat
Metro	43,98%	500 m	219,89
Bus	30,68%	250 m	76,71
Altres ferroviaris (Tramvia/FGC/Renfe)	25,34%	600 m *	152,04
Total	100,00%		448,63

*mitjana entre els radis pertanyents a cada tipologia: 400 i 800 m

El radi ponderat obtingut, d'aproximadament 450 m, equival a un temps de desplaçament a peu d'uns 5,5 minuts aproximadament, corresponents a una velocitat de 5 km/h sense tenir en compte possibles aturades.

Cal entendre que les dades sobre transport públic són extrapolables a la ciutat de Sant Adrià de Besòs tenint en compte la solució de continuïtat de la trama urbana i la idèntica estructura socioeconòmica amb els barris que en són adjacents en el marc de l'entorn metropolità.

Per tot el que s'ha exposat en aquest apartat, es proposa establir un radi de 450 m entorn als usos protegits (excepte centres educatius) en el qual no s'admeti la implantació d'establiments destinats als jocs d'atzar.

10.3.3. Activitats complementàries

El Decret 204/2001, de 24 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de casinos de joc, a l'article 45, regula els serveis complementaris que han de prestar, com a mínim, els casinos, i són el servei de bar i de restaurant. Així mateix, també es preveuen altres serveis complementaris que estarien relacionats amb l'activitat de joc o podrien tenir un caràcter instrumental d'aquesta activitat. A aquests efectes, la normativa entén com a tals els serveis bancaris, comercials i d'oci i cultura, entre d'altres.

Per altra banda, el Decret 37/2010, de 16 de març, d'aprovació del Reglament de salons recreatius i de joc, a l'article 15.3 textualment diu: "*Els salons de joc poden disposar de servei de bar destinat a les persones clientes del saló, que com a màxim pot ocupar un 10% de la superfície útil del saló.*"

I, el Decret 86/2012, de 31 de juliol, d'aprovació del Reglament dels jocs de bingo, a l'article 10 (Documentació), estableix que la memòria descriptiva del local ha de constar obligatòriament un seguit d'informació, entre d'altres: l'estat general del local, superfície total, superfície i usos dels espais en què estigui distribuït el local, situació d'aquests, de l'aparell extractor de boles, de les pantalles lluminoses, dels monitors i altres elements necessaris per a la pràctica del joc i d'altres jocs autoritzats, bar i instal·lacions complementàries, serveis sanitaris, portes ordinàries i d'emergència, mesures de seguretat actives i passives a instal·lar, sistema de renovació de l'aire i del control de la pol·lució ambiental.



Per tant, i atesa la diversitat de requeriments que han de complir cadascun dels establiments regulats, es proposa l'admissió de les activitats complementàries contemplades a la normativa sectorial vigent per a cada tipus d'establiment.

L'activitat complementària ha d'estar clarament delimitada de l'activitat principal i el seu accés i sortida no es pot realitzar des de la via pública. No pot tenir cap element identificador o publicitari visible des de l'exterior de l'establiment i ha de complir simultàniament l'horari de tancament propi a la seva activitat com el que li correspongui a l'activitat principal.

11. Bibliografia de referència de la memòria

- Abbott. (2017). *The epidemiology and impact of gambling disorder and other gambling-related harm. Discussion paper for the 2017 WHO Forum on alcohol, drugs and addictive behaviours, WHO Headquarters, Geneva, 26-28 June 2017.* 1–11
- Abbott, M. W. (2020). *Gambling and gambling-related harm: recent World Health Organization initiatives. Public Health, xxx*, 1–4. <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2020.04.001>
- Agència de Salut Pública de Catalunya. (2020). *Informe dels resultats per a Catalunya de l'Enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues a Espanya (ESTUDES) 2018*
- American Psychiatric Association. (2014). *Guia de consulta de los criterios diagnosticos del DSM-5. In American Journal of Psychiatry.* <https://doi.org/10.1176/ajp.80.2.309>
- Browne, M., Bellringer, M., Greer, N., Kolandai-Matchett, K., Rawat, V., Langham, E., Rockloff, M., Palmer Du Preez, K., & Abbott, M. (2017). *Measuring the Burden of Gambling Harm in New Zealand. May,* 1–4
- Browne, M., Langham, E., Rawat, V., Greer, N., Li, E., Rose, J., Rockloff, M., Donaldson, P., Thorne, H., Goodwin, B., Bryden, G., & Best, T. (2016). *Assessing gambling-related harm in Victoria. Victorian Responsible Gambling Foundation, April*
- Carran, M. (2018). *The concept of vulnerability and gambling-related harm. In Gambling Regulation and Vulnerability (Vol. 161).* <https://doi.org/10.4337/9781785364709.00007>
- Clotas C, Bartroli M, P. M. (2019). *Recomanacions per abordar el joc patològic a la ciutat de Barcelona. Agència Salut Pública de Barcelona.* <https://doi.org/10.1017/CBO9781107415324.004>
- Departament de Salut, G. de C., & Catalunya, G. de. (2019). *Informe dels resultats per a Catalunya de l'Enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues a Espanya (EDADES) 2017*
- GREO. (2017). *Applying a public health perspective to gambling harm*
- Ministerio de Sanidad, S. S. e I. (2017). *Estrategia Nacional Sobre Adicciones 2017-2024*
- Observatorio Español de las Drogas y las Adicciones. (2019). *Informe sobre Adicciones comportamentales. 2 a ed. revisada y aumentada*
- Potenza, M. N., Balodis, I. M., Derevensky, J., Grant, J. E., Petry, N. M., Verdejo-Garcia, A., & Yip, S. W. (2019). *Gambling disorder. Nature Reviews Disease Primers, 5(1).* <https://doi.org/10.1038/s41572-019-0099-7>
- Sancho O, Clotas C, B. M. (2020). *Joc d'apostes, videojocs i internet: trastorns i ús excessiu. Agència Salut Pública de Barcelona*
- Shaffer, H. J., & Korn, D. A. (2002). *Gambling and Related Mental Disorders: A Public Health Analysis. Annual Review of Public Health, 23(1), 171–212.* <https://doi.org/10.1146/annurev.publhealth.23.100901.140532>
- St. Pierre, R., et al., St-Pierre, R.A., Walker D.M., Derevensky, J., Gupt, R., St. Pierre, R., & et al. (2014). *How Availability and Accessibility of Gambling Venues Influence Problem Gambling: A Review of the Literature. Gambling Law Review and Economics, 18(2), 150–172.* <https://doi.org/10.1111/add.12232>
- van der Maas, M. (2016). *Problem gambling, anxiety and poverty: an examination of the relationship between poor mental health and gambling problems across socio-economic status. International Gambling Studies, 16(2), 281–295.* <https://doi.org/10.1080/14459795.2016.1172651>



- Wardle, H., Bramley, S., Norrie, C., & Manthorpe, J. (2019). *What do we know about gambling-related harm affecting migrants and migrant communities? A rapid review*. *Addictive Behaviors*, 93(January), 180–193. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2019.01.017>
- Wardle, H., Keily, R., Astbury, G., & Reith, G. (2014). "Risky Places?": *Mapping Gambling Machine Density and Socio-Economic Deprivation*. *Journal of Gambling Studies*, 30(1), 201–212. <https://doi.org/10.1007/s10899-012-9349-2>
- Wardle, H., Reith, G., Best, D., McDaid, D., & Platt, S. (2018). *Measuring gambling-related harms: A Framework For Action*. 1–25. www.healthcareforlondon.nhs.uk
- WHO. (2018). *ICD-11 International Classification of Diseases 11th Revision*
- Williams RJ, West BL, S. R. (2012). *Prevention of Problem Gambling: A Comprehensive Review of the Evidence & Recommended Best Practices*. Guelph, ON: Gambling Research Exchange Ontario